

بررسی رابطه بین حمایت عاطفی ادراک شده و احساس تنهایی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر یزد

لیلا بابایی تبریزی^۱ و سیده سلیمه سیدی^۲ و لیلا سادات طاهری^۳

ادانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام

leilatabrizii@gmail.com

کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه آزاد سمنان

S.seyedy@gmail.com

استادکارشناسی از دانشگاه الزهرا تهران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین حمایت عاطفی ادراک شده و احساس تنهایی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر یزد بوده است. روش تحقیق مورد استفاده از نوع توصیفی، همبستگی بود. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل کلیه دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر یزد به تعداد ۹۰۰ نفر بود. نمونه آماری تحقیق تعداد ۲۷۰ نفر می باشند که با توجه به جدول کرجسی و مورگان و با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شده اند. که از این تعداد ۱۵۰ نفر پسر و ۱۲۰ نفر دختر تشکیل می دهد. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه های استاندارد استفاده شده است. برای سنجش پرسشنامه استاندارد حمایت عاطفی ادراک شده از پرسشنامه (زیمن، ۱۹۹۸) و برای سنجش احساس تنهایی از پرسشنامه استاندارد احساس تنهایی (راسل و همکاران، ۱۹۸۰) استفاده شد. هم چنین جهت تجزیه و تحلیل داده ها از روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۱ استفاده شده است. نتایج فرضیه اصلی نشان داد که بین حمایت عاطفی ادراک شده و احساس تنهایی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر یزد رابطه معناداری وجود دارد.

کلیدواژه ها: حمایت عاطفی ادراک شده، احساس تنهایی، دوره دوم متوسطه شهر یزد

مقدمه

به طور کلی انگیزش پیشرفت تحصیلی، نیرویی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه جانبه عملکرد خود با توجه به عالی ترین معیارها، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در عملکرد همراه است سوق می دهد و با اثر گذاشتن بر انواع مختلف فعالیت های تحصیلی به تمایل فرد برای رسیدن به هدف های تحصیلی اشاره دارد. انگیزش تحصیلی با هدف های ویژه، نگرش ها و باور های خاص، روش های نائل شدن به آنها و تلاش و کوشش فرد در ارتباط است. دستیابی به هدف مورد انتشار موجب تجلی موفقیت می گردد و در این صورت افراد نسبت به یکدیگر برخورد صمیمانه و خیر اندیشانه از خود نشان می دهند. در یکی از آزمایشاتی که در این زمینه انجام شد، محققان نتیجه گرفتند که افراد موفق نسبت به افراد ناموفق در زمینه کارهای اجتماعی و عام المنفعه و مددکاری آمادگی بیشتری از خود نشان می دهند (محمدی، ۱۳۹۴).

یکی از مهم ترین شرایط برای عملکرد مؤثر سازمان ها، فراهم بودن عامل انسانی است. در این میان، حمایت اجتماعی یک عامل روان شناختی مهم در محیط کار می باشد که بر عملکرد نیروی انسانی تاثیرگذار است. حمایت را به عنوان احساس فرد از تعلق داشتن، محبوبیت یا مورد قبول واقع شدن، مورد نیاز بودن به خاطر خودش و برای آنچه که می توان انجام دهد " تعریف کرده است. تعریف دیگر از حمایت اجتماعی بر میزان ادراک افراد از محبت و حمایت خانواده و دوستان و اطرافیان وی در مقابل فشارهای روانی و حوادث تأکید می کند. در متداول ترین تعریف از حمایت اجتماعی بر در دسترس بودن و کیفیت ارتباط با افرادی که در مواقع نیاز منابع حمایتی را فراهم می کنند، تأکید دارد. منابع حمایتی موجب می شود که فرد احساس مراقبت، مورد علاقه بودن، عزت نفس و ارزشمند بودن کند که بخشی از شبکه وسیع ارتباطی است (سلطانی، ۱۳۹۴) تنهایی موجب بسیاری از مشکلات شخصی است. مثلاً اضطراب ناشی از تنهایی ممکن است موجب از دست دادن اشتها شود یا شخص را پیوسته گرسنه سازد. جابه جایی و جدا شدن از محیط آشنا مانند تغییر مکان از منزلی به منزل دیگر، شهری به شهر دیگر، مدرسه ای به مدرسه ی دیگر غالباً باعث احساس تنهایی می شود و باید با برقراری تماس ها و دوستی های جدید آن را برطرف ساخت. نوجوانی که به هر دلیل احساس تنهایی می کند باید بیاموزد که چگونه با مردم روابط با معنی برقرار سازد، مثلاً با چند دقیقه صحبت درباره ی موضوعی که مورد علاقه ی عموم است فعالیت های مدرسه، معلمان ورزش و ... با دیگران تماس برقرار کند و به تدریج این تماس ها را طولانی تر و بیشتر کند. نوجوان کم کم می آموزد که به دیگران اعتماد کند و به راحتی ارتباط برقرار کند (سلطانی، ۱۳۹۴).

لوین (۱۹۸۵) انگیزش پیشرفت را عالی ترین شاهراه یادگیری دانسته است. بدین معنی که هرچه انگیزه فرد برای دانستن، آموختن و تحصیل بیشتر باشد، فعالیت و رنج و زحمت بیشتری برای رسیدن به هدف نهایی متحمل خواهد شد. وقتی فرد از انگیزه پیشرفت بالایی برخوردار باشد، به تکالیف درسی به خوبی توجه می کند، تکالیف درسی را جدی می گیرد و علاوه بر آن سعی می کند اطلاعاتی بیش از آنچه در کلاس درس به او می آموزند، یاد بگیرد. همچنین برای یادگیری، مهارت های لازم و راهکارهای مناسب را می یابد. بدیهی است که موفقیت در یادگیری نیز، سبب احساس توانمندی بیشتر و افزایش علاقه به موضوع یادگیری می شود. انگیزش پیشرفت را نیاز دانش آموز به دست یابی به موفقیت تحصیلی تعریف می کند. وی معتقد است این نیاز از فردی به فرد دیگر متفاوت است. برای برخی این نیاز بسیار زیاد و برای برخی دیگر بسیار کم است.

او اضافه می کند که انگیزش پیشرفت از طریق فرایند های اجتماعی آموخته می شود. از نظر عابدی (۱۳۹۴) انگیزش پیشرفت تحصیلی تمایل فراگیر است به آن که کاری را در قلمرو خاصی به خوبی انجام دهد و عملکردش را به طور خود جوش ارزیابی کند. از این رو غالب رفتارهایی که انگیزش تحصیلی را نشان میدهند عبارتند از پافشاری برانجام تکالیف دشوار، سخت کوشی یا کوشش در جهت یادگیری در حد تسلط و انجام تکالیفی که به تلاش نیاز دارد. بنابراین انگیزش تحصیلی یک حالت روان شناختی است و زمانی حاصل می شود که انسان خود را دارای کفایت لازم و خود کنترلی بداند. خود کنترلی به دو بخش تقسیم می شود: فرصت کنترل و توانایی کنترل. فرصت کنترل عبارت از فرصتی است که به دانش آموز داده می شود تا برای

امر تحصیل خود تصمیم بگیرد و توانایی کنترل عبارت از موقعیتی است که دانش آموز باید در آن احساس کفایت داشته باشد تا بتواند بر آن کنترل و تسلط داشته باشد. یکی از عواملی که می تواند با انگیزه پیشرفت تحصیلی مرتبط باشد، احساس تنهایی است (سالاری، ۱۳۹۵).

همچنین نداشتن روابط اجتماعی خوشایند و احساس انزوا و تنهایی می تواند تاثیر زیادی بر سلامت روانی و جسمانی ما بگذارد. با این حال هر فردی در طول زندگی خود گه گاهی احساس تنهایی می کند. اما این تنهایی الزاما به مفهوم تنها بودن نیست (جباری، ۱۳۹۰). تنهایی یک حالت ذهنی دردناک از احساس عدم رابطه با دیگران است. هنگامی که تنها می باشید احساس نیاز به تفاهم و انگیزه پیشرفت تحصیلی برای قسمت کردن احساسات و افکارشان با دیگران در شما پدیدار می گردد. به عبارت دیگر احساس تنهایی پاسخی پیچیده و عمدتاً ناخوشایند به انزوا یا کمبود هم صحبتی است. این پاسخ معمولا شامل احساس اضطراب از کمبود ارتباط و اشتراک با دیگران است که از گذشته شروع شده و تا به آینده ادامه خواهد داشت. البته این احساس ممکن است زمانی که فرد در اطراف خود افرادی را دارد نیز وجود داشته باشد (جباری، ۱۳۹۲). یکی از عواملی که با انگیزه پیشرفت تحصیلی ارتباط دارد، حمایت عاطفی درک شده است. کوب^۱ حمایت اجتماعی را به میزان برخورداری از محبت، مساعدت و توجه اعضاء خانواده، دوستان و سایر افراد تعریف کرده است. حمایت اجتماعی مکانیسمی از ارتباطات میان فردی است که افراد را از تاثیرات تنیدگی منفی محافظت می کند (دیکر^۲، ۲۰۱۴).

حمایت اجتماعی را می توان به هر گونه محرکی که به پیشرفت اهداف فرد حمایت شده کمک کند دانست. حمایت اجتماعی به میزان برخورداری از محبت، همراهی و توجه به اعضاء یا اعضای خانواده و دوستان و... بهره مند شود و بتواند با آنها احساس نزدیکی کند. در این تحقیق حمایت در برگیرنده کارکردهای حمایتی یعنی شکل‌های متفاوت کمک و یاری است که فرد در صورت داشتن روابط اجتماعی در سطوح مختلف منابع ساختاری حمایت اجتماعی مانند پیوند قوی، شبکه های اجتماعی و عضویت گروهی می تواند از انواع مساعدتها و کمکهای عاطفی، ابزاری و اطلاعاتی برخوردار شود. حمایت عاطفی کمک گرفتن از دیگران هنگام برخورد با دشواریها است. با بررسی این شاخص به تاثیرگذاری حمایت عاطفی در توانمندی زنان توجه می شود. حمایت خودارزشمندی بدین معنی است که دیگران در دشواریها یا فشارهای روانی به وی بفهمانند که او فردی ارزشمند است و میتواند با به کارگیری تواناییهای ویژه خود بر دشواریها چیره شود. حمایت ابزاری دسترسی داشتن به منابع مالی و خدماتی در سختی ها و دشواریها گفته می شود که فرد از خانواده و اطرافیان خود دریافت می کند. حمایت اطلاعاتی به این امر توجه میکند که تا چه اندازه فرد با توجه به حمایتی که از اطرافیان دریافت میکند می تواند اطلاعات مورد نیاز خود را برای رفع مشکلات دریافت کند. حمایت شبکه اجتماعی این نکته را در بر میگیرد که تا چه اندازه شبکه هایی که فرد در آن چه بطور رسمی و یا غیر رسمی عضویت دارد، در هنگام نیاز فرد را مساعدت و یاری می کنند (کلدی و سلحشوری، ۱۳۹۱). نواده، دوستان و سایر افراد تعریف شده است (مارکوس و همکاران، ۲۰۱۶) و سوال اصلی این پژوهش این است که آیا بین حمایت عاطفی ادراک شده و احساس تنهایی دردانش آموزان دوره دوم متوسط شهر یزد رابطه معناداری وجود دارد؟

تعاریف نظری متغیرها

حمایت عاطفی ادراک شده:

حمایت اجتماعی را به میزان برخورداری از محبت، مساعدت و توجه اعضاء خانواده، دوستان و سایر افراد تعریف کرده است. حمایت اجتماعی مکانیسمی از ارتباطات میان فردی است که افراد را از تاثیرات تنیدگی منفی محافظت می کند (دیکر، ۲۰۱۴).

1.cob
2.Dicker

احساس تنهایی:

تنهایی یک حالت ذهنی دردناک از احساس عدم رابطه با دیگران است. هنگامی که تنها می‌باشید احساس نیاز به تفاهم و انگیزه پیشرفت تحصیلی برای قسمت کردن احساسات و افکارتان با دیگران در شما پدیدار می‌گردد. به عبارت دیگر احساس تنهایی پاسخی پیچیده و عمدتاً ناخوشایند به انزوا یا کمبود هم‌صحبتی است. این پاسخ معمولاً شامل احساس اضطراب از کمبود ارتباط و اشتراک با دیگران است که از گذشته شروع شده و تا به آینده خواهد داشت. البته این احساس ممکن است زمانی که فرد در اطراف خود افرادی را دارد نیز وجود داشته باشد.

پیشینه تحقیق

- محمدی (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی رابطه سبک های یادگیری با عملکرد تحصیلی و انگیزه پیشرفت دانش آموزان متوسطه شهر نورآباد انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش دانش آموزان متوسطه شهر نورآباد بودند و نمونه پژوهش به حجم ۳۰۸ نفر به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق پرسشنامه های سبک های یادگیری، عملکرد تحصیلی و انگیزه پیشرفت بود که پایایی آنها به ترتیب ۰,۷۳، ۰,۷۸ و ۰,۷۸ محاسبه گردید. آزمون های آماری مورد استفاده در تجزیه و تحلیل داده ها همبستگی پیرسون و روش تحلیل رگرسیون چند گانه بود. نتایج حاکی از آن است که ۱- بین سبک های یادگیری با عملکرد تحصیلی و انگیزه پیشرفت دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه رابطه وجود دارد. ۲- بین سبک های یادگیری (واگرا، همگرا، انطباقی و جذب کننده)، با عملکرد تحصیلی دانش آموزان متوسطه رابطه وجود دارد. ۳- بین سبک های یادگیری (واگرا، همگرا، انطباقی و جذب کننده)، با انگیزه پیشرفت دانش آموزان متوسطه رابطه وجود دارد. ۴- سبک های یادگیری (واگرا، همگرا، انطباقی و جذب کننده)، قادر به پیش بینی عملکرد تحصیلی و انگیزه پیشرفت دانش آموزان می باشند.

- جنابادی (۱۳۹۵) در پژوهشی به بررسی رابطه احساس تنهایی و حمایت اجتماعی با اعتیاد به تلفن همراه در دانش آموزان انجام گرفت. این مطالعه توصیفی - همبستگی (از نوع رگرسیونی) بوده که به شیوه نمونه گیری تصادفی - طبقه ای تعداد ۲۵۰ دانش آموز دختر و پسر سال چهارم متوسطه شهر خاش از طریق سه پرسشنامه ی استاندارد اعتیاد به تلفن همراه، احساس تنهایی و حمایت اجتماعی در سال ۱۳۹۳ مورد مطالعه قرار گرفتند. داده ها با استفاده از آمار ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه همزمان با کمک نرم افزار SPSS ۲۱ مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها نشان داد میانگین نمره های دانش آموزان در دو متغیر احساس تنهایی و اعتیاد به اینترنت بالاتر و در متغیر حمایت اجتماعی پایین تر از میانگین نظری یعنی ۳ قرار دارد. نتایج ضریب همبستگی نشان داد که بین احساس تنهایی و اعتیاد به تلفن همراه رابطه مثبت و معنادار ($P < 0/001$) و بین حمایت اجتماعی و اعتیاد به تلفن همراه رابطه منفی و معنادار ($P < 0/001$) وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که از بین مولفه های تنهایی، مولفه های تنهایی خانوادگی و اجتماعی و از بین مولفه های حمایت اجتماعی، مولفه حمایت خانواده توان پیش بینی اعتیاد به تلفن همراه در دانش آموزان را دارند. بنابراین پیشنهاد می شود در مدارس طی جلساتی ضرورت ایجاد روابط حسنه و دوستانه والدین با نوجوان مطرح شود، والدین از خطرهای استفاده بی رویه نوجوان از اینترنت آگاه شوند و نوجوانان خود را مورد حمایت عاطفی، وسیله ای و اطلاعاتی قرار دهند.

- سلیمی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی ارتباط بین احساس تنهایی و استفاده از اینترنت با پیشبندی ادراک حمایت اجتماعی بود. شرکت کنندگان در پژوهش جمعاً ۴۳۶ دانشجو شامل ۲۲۵ دانشجوی دختر و ۲۱۱ دانشجوی پسر از دانشگاه های شهر شیراز بودند. برای اندازه گیری متغیرهای پژوهش، از فرم کوتاه شده مقیاس احساس تنهایی اجتماعی - عاطفی برای بزرگسالان (دیتوماسو و همکاران، ۲۰۰۴)، ادراک حمایت اجتماعی (زیمت و همکاران، ۱۹۸۸) و پرسشنامه سرگرمیهای اینترنتی استفاده شد. روایی و پایایی این ابزارها به ترتیب با استفاده از تحلیل عوامل و ضریب آلفای کرونباخ احراز شد. مدل فرضی با استفاده از رگرسیون متوالی همزمان و بر اساس مراحل پیشنهادی بارون و کنی تحلیل شد. یافته ها حاکی از آن بود که ادراک حمایت اجتماعی به طور مستقیم پیش بینی کننده منفی ضعیفی برای استفاده از اینترنت است. همچنین احساس

تنهایی خانوادگی و اجتماعی، نقش واسطه‌ای بین ادراک حمایت اجتماعی و میزان استفاده از اینترنت دارند. نکته جالب توجه اینکه احساس تنهایی خانوادگی میزان استفاده از اینترنت را به گونه مثبت و احساس تنهایی اجتماعی میزان استفاده از اینترنت را به گونه منفی پیش بینی می‌کرد. نتایج پژوهش حاضر موید نقش واسطه‌گری احساس تنهایی خانوادگی و اجتماعی در پیوند حمایت اجتماعی و میزان استفاده از اینترنت بود. در مجموع یافته‌ها اهمیت نقش حمایت اجتماعی و احساس تنهایی را در میزان استفاده از اینترنت نشان داد.

- بیرامی (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی تعیین ارتباط مولفه‌های حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی - عاطفی با اعتیاد به اینترنت در جامعه دانشجویی انجام شد. تعداد ۱۷۳ نفر (۹۵ دختر و ۷۸ پسر) از دانشجویان دانشگاه تبریز به صورت تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و علاوه بر اطلاعات دموگرافیک به پرسش‌نامه‌های حمایت اجتماعی ادراک شده، احساس تنهایی اجتماعی - عاطفی و اعتیاد به اینترنت پاسخ دادند. تحلیل داده‌ها با روش‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه انجام شد. بین نمرات افراد در تمام مولفه‌های حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی - عاطفی با اعتیاد به اینترنت ارتباط معناداری وجود داشت.

- نظری (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی تعیین رابطه خودکارآمدی و حمایت اجتماعی ادراک شده با احساس تنهایی در نوجوانان ساکن در مراکز نگهداری سازمان بهزیستی و مقایسه آن با نوجوانان عادی انجام گرفت. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه نوجوانان (۱۹-۱۴ سال) دختر و پسر ساکن مراکز شبانه‌روزی بهزیستی و دانش‌آموزان دبیرستان شهر اردبیل در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ تشکیل دادند. نمونه مورد بررسی شامل ۹۳ نفر از نوجوانان مراکز و ۹۱ نفر از دانش‌آموزان بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. با استفاده از پرسشنامه‌های احساس تنهایی، خودکارآمدی و چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده اطلاعات و داده‌های مورد نیاز جمع‌آوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون، تحلیل واریانس چند متغیری (مانووا) و آزمون t برای گروه‌های مستقل استفاده شد. نتایج نشان داد که بین خودکارآمدی و احساس تنهایی همبستگی منفی معناداری وجود دارد و بین حمایت اجتماعی ادراک شده کل و ابعاد آن (حمایت خانواده، دوستان و اطرافیان) و احساس تنهایی، همبستگی معناداری وجود ندارد. نتایج رگرسیون نشان داد که خودکارآمدی توانست ۱۰۳/۰ درصد واریانس مربوط به احساس تنهایی را تبیین کند. تحلیل واریانس چند متغیری (مانووا) نشان داد که بین خودکارآمدی در نوجوانان عادی و نوجوانان ساکن در مراکز نگهداری سازمان بهزیستی تفاوت معناداری وجود دارد و در حمایت اجتماعی ادراک شده و ابعاد آن (حمایت خانواده، دوستان و اطرافیان)، بین آن دو گروه تفاوت معناداری وجود ندارد. یافته‌های حاصل از آزمون t نیز نشان داد که بین دو گروه در متغیر احساس تنهایی تفاوت معناداری وجود ندارد بنابراین نتایج نشان می‌دهد که کاهش متغیر خودکارآمدی باعث افزایش احساس تنهایی و کاهش احساس تنهایی باعث افزایش خودکارآمدی در نوجوانان مراکز شبانه‌روزی بهزیستی و نوجوانان عادی می‌شود.

- پورآتشی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی تأثیر باورهای هوشی و انگیزه پیشرفت بر رویکردهای یادگیری و عملکرد تحصیلی دانشجویان رشته کشاورزی پرداخته‌اند. این تحقیق از نوع توصیفی-همبستگی است و برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را دانشجویان شاغل به تحصیل در دوره کارشناسی دانشکده‌های کشاورزی دانشگاه‌های تهران، بوعلی سینای همدان، ایلام، شهید باهنر کرمان و شیراز تشکیل دادند که تعدادشان ۶۹۵۸ نفر بود. برای تعیین حجم نمونه تعداد ۳۰ پرسشنامه پیش‌آزمون شد و بر اساس فرمول کوکران، تعداد نمونه مناسب ۲۷۳ نفر به دست آمد. ابزار تحقیق از لحاظ روایی صوری بر اساس نظر تعدادی از استادان صاحب‌نظر در این زمینه تأیید شد. برای تعیین پایایی پرسشنامه نیز از روش آزمون مقدماتی استفاده شد که آلفای کرونباخ محاسبه شده مبین اعتبار مناسب آن برای گردآوری داده‌ها بود. یافته‌های تحقیق نشان داد که انگیزه پیشرفت و همچنین رویکردهای یادگیری دانشجویان دختر و پسر با یکدیگر تفاوت آماری معنی‌داری دارد. این در حالی است که بین باورهای هوشی دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

- مهرعلی زاده (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی میزان تأثیر ادراک از جو مدرسه بر انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی بین دانش‌آموزان مدارس هوشمند و عادی پرداخته است. جامعه پژوهش حاضر شامل کلیه دانش‌آموزان دختر سال اول پایه متوسطه مدارس هوشمند و عادی شهر تهران که در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ به تحصیل اشتغال دارند. نمونه پژوهش حاضر شامل ۱۸۰ دانش‌آموز که ۹۰ نفر از مدرسه هوشمند و ۹۰ نفر از مدرسه عادی می‌باشد که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و به عنوان نمونه تحقیق مورد پرسش قرار گرفتند. این پژوهش از نوع تحقیقات توصیفی است که به شیوه علی-مقایسه‌ای انجام شده است. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه ادراک از جو مدرسه اونس و همکارانش از مرکز مطالعه کودک دانشگاه یال (۲۰۰۲)، پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس (۱۹۷۰)، معدل دانش‌آموزان و سیاهه کنترل تهیه شده از طریق آموزش پرورش شهر تهران (۱۳۸۹) برای ارزیابی فناوری مورد استفاده در مدرسه هوشمند است. در این پژوهش آزمون‌های توصیفی میانگین و انحراف معیار و آزمون‌های استنباطی تحلیل کوواریانس عاملی چند متغیری (MANCOVA)، آزمون T-test مستقل و رگرسیون خطی استفاده شده است. نتایج پژوهش حاضر به طور کلی بیان‌کننده این مطلب است که با کنترل عملکرد تحصیلی اولیه و انگیزه پیشرفت اولیه، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با توجه به تعامل ادراک از جو مدرسه و نوع مدرسه به طور معنادار متفاوت است اما در انگیزه پیشرفت با توجه به تعامل ادراک از جو مدرسه و نوع مدرسه تفاوت معناداری مشاهده نشد.

همچنین انگیزه پیشرفت ثانویه با توجه به نوع مدرسه دارای تفاوت معناداری نیست اما معدل نیم‌سال اول دانش‌آموزان با توجه به نوع مدرسه دارای تفاوت معنادار است. در نهایت در انگیزه پیشرفت ثانویه و عملکرد تحصیلی نیم‌سال اول دانش‌آموزان بر حسب ادراک از جو مدارس تفاوت معناداری مشاهده نشد.

روش تحقیق

از نظر روش شناسی این تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. که در آن بررسی رابطه بین حمایت عاطفی ادراک شده و احساس تنهایی دردانش‌آموزان دوره دوم متوسط شهر یزد مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جامعه آماری

در تحقیق حاضر جامعه آماری مورد بررسی عبارت است از کلیه دانش‌آموزان دوره دوم متوسط شهر یزد مشغول به تحصیل هستند و تعداد آنها ۹۰۰ نفر می‌باشد.

نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری

نمونه آماری تحقیق تعداد ۲۷۰ نفر می‌باشند که با توجه به جدول کرجسی و مورگان و با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده‌اند. که از این تعداد ۱۵۰ نفر پسر و ۱۲۰ نفر دختر تشکیل می‌دهد.

ابزار گردآوری اطلاعات

در این تحقیق با توجه به موضوع مورد بررسی و روش تحقیقی که همبستگی است از پرسشنامه به عنوان ابزار تحقیق استفاده شده است. در این پژوهش برای سنجش متغیرهای پژوهش از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شده است.

الف. مقیاس حمایت اجتماعی ادراک شده:

این پرسشنامه را Zemen همکارانش در سال ۱۹۸۸ به منظور سنجش حمایت اجتماعی ادراک شده از طرف خانواده، دوستان و افراد مهم زندگی فرد تهیه کرده‌اند. این مقیاس ۱۲ گویه دارد و پاسخگو نظر خود را در یک مقیاس ۷ گزینه‌ای از نمره یک برای کاملاً مخالفم تا هفت برای کاملاً موافقم مشخص می‌کند. در پژوهش حاضر جهت سنجش متغیر حمایت عاطفی ادراک شده از پرسشنامه استاندارد «زیمن، ۱۹۹۸» استفاده شده است، این پرسشنامه دارای ۱۲ سوال است که با طیف پنج‌گزینه‌ای (کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و خیلی موافقم) بوده که به ترتیب نمره ۱-۲-۳-۴-۵ به آن‌ها تعلق می‌گیرد. Bruwer و همکارانش در سال ۲۰۰۸، پایایی درونی این ابزار را در یک نمونه ۷۸۸ نفری از جوانان دبیرستان با استفاده از آلفای کرونباخ، ۹۰ تا ۸۶ درصد برای خرده‌مقیاس‌های این ابزار و ۸۶ درصد برای کل ابزار گزارش نموده‌اند. (منبع داخل

فایل)، ضریب آلفای کرونباخ سه بعد حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی خانواده، دوستان و افراد مهم زندگی را به ترتیب ۸۹ درصد، ۸۶ درصد و ۸۲ درصد ذکر نموده اند.

ب. مقیاس احساس تنهایی:

پرسش نامه احساس تنهایی توسط (راسل و پیلوا و کورتونا) در سال ۱۹۸۰ ساخته شد که شامل ۲۰ سوال و به صورت ۴ گزینه ای، ۱۰ جمله منفی و ۱۰ جمله مثبت است. در این پرسشنامه هرگز امتیاز (۱)، به ندرت امتیاز (۲)، گاهی امتیاز (۳) و همیشه امتیاز (۴) دارد. ولی امتیاز سوالات ۲۰، ۱۹، ۱۶، ۱۵، ۱۰، ۹، ۵، ۶، ۱ برعکس است. یعنی هرگز (۴)، به ندرت (۳)، گاهی (۲) و همیشه امتیاز (۱) را دارد. دامنه نمره ها بین ۲۰ (حداقل) و ۸۰ (حداکثر) است. بنابراین میانگین نمره ۵۰ است. نمره بالاتر از میانگین بیانگر شدت بیشتر تنهایی است. پایایی این آزمون در نسخه جدید تجدید نظر شده ۷۸٪ گزارش شد. پایایی آزمون به روش باز آزمایی توسط راسل، پیلوا و فرگوسن (۱۹۷۸) ۸۹٪ گزارش شده است. این مقیاس توسط شکر کن و میردیریوند ترجمه و پس از اجرای مقدماتی و اصلاحات به کار گرفته شد.

تجزیه و تحلیل استنباطی داده ها:

آزمون کولموگروف، اسمیرنوف متغیرهای تحقیق

برای انتخاب آزمون درست برای تحلیل فرضیه ها ابتدا باید از توزیع آماری متغیرهایی که مورد آزمون قرار می گیرند اطمینان حاصل کرد. برای نمونه آماری، پیش نیاز گرفتن آزمون های پارامتری نرمال بودن توزیع آماری متغیرهاست. به طور کلی می توان گفت که آزمون های پارامتری، عموماً بر میانگین و انحراف معیار استوارند. حال اگر توزیع جامعه نرمال نباشد، نمی توان استنباط درست از نتایج داشت. به همین جهت از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای مورد آزمون استفاده می کنیم.

H_0 : داده ها دارای توزیع نرمال می باشند. H_1 : داده ها دارای توزیع نرمال نمی باشند.

جدول (۱) نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف متغیرهای تحقیق		
متغیر	(سطح معناداری)	نتیجه آزمون
احساس تنهایی	۰/۰۶۶	توزیع داده ها نرمال است
حمایت عاطفی ادراک شده	۰/۰۸۳	توزیع داده ها نرمال است

با توجه به جدول (۱) سطح معنی داری آزمون کولموگروف - اسمیرنوف متغیرهای تحقیق بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد. بنابراین فرضیه H_0 تایید می شود یعنی توزیع داده ها در این نمونه آماری نرمال است، به همین علت برای آزمون فرضیه های تحقیق از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده می شود.

آزمون دوربین واتسون

جدول ۲ جدول تحلیل دوربین واتسون

دوربین-واتسن	سطح معنی داری
۱/۶۲۵	۰/۰۰۰

یکی از پیش شرطهای رگرسیون این است که متغیر ملاک دارای خود همبستگی نبوده و خطاها مستقل از هم باشند. این شرط با آزمون دوربین- واتسن مورد آزمون قرار می گیرد. مقدار دوربین- واتسن برابر ۱/۶۲۵ است. چون این مقدار بین ۱/۵ و ۲/۵ قرار دارد نتیجه می گیریم که متغیر ملاک دارای خود همبستگی نبوده و خطاها مستقل از هم می باشند.

رابطه خطی بین متغیر وابسته و مستقل (آزمون F فیشر): این امر را می‌توان از طریق تحلیل واریانس (ANOVA) رگرسیون به منظور بررسی رابطه خطی بین دو متغیر استفاده کرد. فرضیه‌های آماری کل مدل رگرسیون به صورت زیر می‌باشد:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{رابطه خطی بین دو متغیر وجود ندارد. } H_0 \\ \text{رابطه خطی بین دو متغیر وجود دارد. } H_1 \end{array} \right.$$

جدول ۳ جدول تحلیل واریانس (آنوا)

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار آماره آزمون	سطح معناداری
رگرسیون	۲/۳۶۲	۲	۰/۵۸۹	۳/۲۴۵	۰/۰۰۰
باقیمانده	۳۱/۸۶۹	۲۶۸	۰/۱۷۱		
کل	۳۴/۲۷۷	۲۷۰			

تحلیل جدول:

مطابق جدول شماره ۳ با توجه به سطح معنی‌داری، $\text{sig}=0/000$ شده است و چون این مقدار کمتر از $(\alpha=0/1)$ یعنی $(\text{Sig} < \alpha)$ ، می‌توان نتیجه گرفت که فرض H_0 رد شده و فرض H_1 مورد تأیید قرار گرفته است؛ جدول آنوا نشان می‌دهد نمرات با توجه به مقدار F، نمرات متغیرها پیش بین، پیش بینی متغیر وابسته موثر هستند. **آزمون فرضیه اصلی:** بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی در دانش آموزان دوم متوسط شهر یزد رابطه معناداری وجود دارد.

H_0 : بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی رابطه معنی‌داری وجود ندارد.

H_1 : بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول (۴) نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی			
احساس تنهایی		متغیر مستقل / متغیر وابسته	
حجم نمونه	سطح معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	حمایت عاطفی ادراک شده
۲۷۰	۰/۰۰۰	۰/۶۵۹*	
*همبستگی در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است			

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۴)، بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی در سطح ۹۵٪ اطمینان ($0/05 <$ سطح معناداری) رابطه منفی و معنادار (>0 ضریب همبستگی) وجود دارد. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می‌شود. یعنی فرضیه تحقیق تأیید می‌شود. بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی رابطه منفی و معناداری وجود دارد.

نتیجه گیری

بر اساس آزمون فرضیه اصلی، بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی در دانش آموزان دوم متوسط شهر یزد رابطه معناداری وجود دارد. بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۴)، بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی در سطح ۹۵٪ اطمینان ($0/05 <$ سطح معناداری) رابطه منفی و معنادار (>0 ضریب همبستگی) وجود دارد. بنابراین

فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می شود. یعنی فرضیه تحقیق تایید می شود. بین حمایت عاطفی ادراک شده با احساس تنهایی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. مدیران و مسئولان باید دقت داشته باشند که دانش آموزانی که به طور فعال درگیر فرایند یادگیری هستند، نیاز بالایی به شناخت و پیچیدگی شناختی و حمایت عاطفی احساس می کند و در این مسیر به میزانی از تعهد نیز دست یافته اند، لذا نیاز به احساس عاطفی بیشتری در زمینه حمایت‌های عاطفی خواهند داشت که این امر موجب به یادگیری بهتر در امر تحصیل برای آنان به همراه خواهد داشت، لذا مسئولان و مدیران مدارس می توانند با برگزاری کلاس های روانشناختی زمینه لازم برای تقویت حمایت‌های عاطفی و اشتیاق تحصیلی فراهم آورند. که این عوامل می تواند منجر به ارتقای انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان شود. ایجاد اشتیاق تحصیلی و دستیابی به مراحل پیشرفت تحصیلی، مهمترین جنبه رشد عمومی اجتماعی در دوره متوسطه است. انتخاب ارزش‌ها، حمایت‌های عاطفی و هدف‌های تحصیلی، مهمترین مشخصه‌های اصلی پیشرفت تحصیلی را تشکیل می دهند. دانش آموزان این ارزش‌ها و حمایت‌های عاطفی زندگی مورد تجدید نظر قرار می دهند و می توانند حس یادگیری را ارتقا بخشند. رشد و تبلور احساس مهم بودن، تعیین باورهای هوشی و خودتنظیمی یادگیری و امیدواری به آینده در دانش آموزان در گرو نظام تربیتی کارا و جامع است. اگر در این نظام آموزشی پاسخ قانع کننده به موضوعات اساسی زندگی مانند ارزش‌ها، نقش های اجتماعی، مذهب، عقایدسیاسی و اهداف حرفه ای داده شود و دانش آموزان به یک نظام فکری منسجم دست یابد تا تکیه گاه او در تصمیم گیری های مهم او باشد و بداند کیست و چه اهدافی دارد و نهایتاً یک فلسفه برای زندگی خود ایجاد کند، این عوامل می تواند باعث کاهش احساس تنهایی دانش آموزان شود و منجر به رشد پیشرفت تحصیلی دانش آموزان خواهد شد.

پیشنهادات کاربردی

- تقویت ویژگی‌ها و حمایت‌های عاطفی، باورهای هوشی دانش آموزان، توجه کردن به امر یادگیری تحصیلی باعث تقویت بعد یادگیری دانش آموزان خواهد شد که این امر موجب بهبود اشتیاق تحصیلی دانشجویان خواهد شد.
- افزایش ظرفیت مسئولان در قبول ایده ها، عقاید، آرا و نظرات دانش آموزان به منظور تقویت بعد یادگیری نسبت به پذیرش تجربیات باعث بهبود پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان خواهد شد.
- از طریق شناسایی افراد منظم، سخت کوش و وقت شناس و تقدیر از تلاش دانش آموزان در زمینه های علمی و پژوهشی مدارس به منظور ایجاد انگیزه آنان باعث تقویت باورهای احساسی دانش آموزان می شوند که این امر باعث بهبود پیشرفت تحصیلی دانش آموزان خواهد شد.

فهرست منابع

- ابراهیمیان، محمد و کاردان، احمد (۱۳۹۲). آموزش الکترونیکی خودتنظیمی، پورتال مجازی دانشجویان دانشگاه علمی کاربردی واحد مخابرات شیراز.
- اشعری، نرگس؛ شفیع آبادی، عبدالله و سودانی، منصور (۱۳۸۸). بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای یادگیری بر عملکرد تحصیلی و یادگیری خودتنظیمی دانش آموزان پیش‌دانشگاهی اهواز، یافته‌های نو در روانشناسی، ۱۳(۵)، ۲۲-۷.
- بست، جان، (۱۳۸۴)، روش تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری، ترجمه حسن پاشا شریفی، نرگس طالقانی، چاپ سوم، تهران، انتشارات رشد.
- بیرامی، حسین (۱۳۹۳) بررسی تعیین ارتباط مولفه های حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی - عاطفی با اعتیاد به اینترنت در جامعه دانشجویی.
- باقر پور، محمد، حسینی، حسن (۱۳۹۴) در پژوهشی، به بررسی رابطه هوش فرهنگی و آگاهی فراشناختی و باورهای هوشی با عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرگز، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- پورآتشی، محسن، زهدی، جابر (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی تأثیر باورهای هوشی و انگیزه پیشرفت بر رویکردهای یادگیری و عملکرد تحصیلی دانشجویان رشته کشاورزی، پایان نامه کارشناسی ارشد.

- جنابادی، علی (۱۳۹۵) بررسی رابطه احساس تنهایی و حمایت اجتماعی با اعتیاد به تلفن همراه در دانش‌آموزان. پایان نامه کارشناسی ارشد.
- حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۸۸)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، چاپ ششم، تهران، انتشارات سمت.
- خاکی، غلامرضا، (۱۳۸۸)، روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی، چاپ پنجم، تهران، انتشارات بازتاب.
- پینتریچ، پل (۱۳۹۰). انگیزش در تعلیم و تربیت، ترجمه مهرناز شهرآرای. تهران: نشر علم.
- توکلی‌زاده، جهانشیر (۱۳۸۷). بررسی آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر وضعیت سلامت روانی، سبک اسناد و خودکارآمدی دانش‌آموزان پسر سال دوم راهنمایی شهر مشهد. مجله اصول بهداشت روانی، ۳(۱۳)، ۲۵۹-۲۵۰.
- حقانی، فریبا؛ خدیوزاده، طلعت (۱۳۸۸). تأثیر دوره آموزشی گارگاهی مهارت‌های مطالعه و یادگیری بر راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان استعداد درخشان، مجله ایرانی آموزش علوم پزشکی، ۹(۱)، ۴۰-۳۱.
- حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۸۸)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، چاپ ششم، تهران، انتشارات سمت.
- خاکی، غلامرضا، (۱۳۸۸)، روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی، چاپ پنجم، تهران، انتشارات بازتاب.
- سلیمان‌نژاد، اکبر و شهرآرای، مهرناز (۱۳۸۰). ارتباط منبع کنترل و خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی، روانشناسی و علوم تربیتی، ۲(۳۱)، ۱۹۸-۱۷۵.
- سیف، علی‌اکبر (۱۳۹۱). روانشناسی پرورشی نوین، تهران: نشر دوران.
- سلیمی، محمد (۱۳۹۴) بررسی ارتباط بین احساس تنهایی و استفاده از اینترنت با پیشایندی ادراک حمایت اجتماعی. پایان نامه کارشناسی ارشد.
- صمدی، معصومه (۱۳۸۶). تأثیر روش‌های تربیتی و خودتنظیمی بر پیشرفت تحصیلی، تازه‌های علوم شناختی، ۱(۹)، ۴۸-۴۰.
- عسگری، محمد؛ میرمه‌دی، سیدرضا و مظلومی، اکرم (۱۳۹۰). تأثیر آموزش راهبردهای خودتنظیمی بر خودپنداره و پیشرفت تحصیلی ریاضی دانش‌آموزان دختر سال سوم اراک، فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۲۱(۷)، ۴۴-۲۳.
- علی‌بخشی، زهرا و زارع، حسین (۱۳۸۹). اثربخشی آموزش خودتنظیمی یادگیری و مهارت‌های مطالعه بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان، فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۳(۱۵)، ۸۰-۶۹.
- عابدی، حسین. جعفری، حامد (۱۳۹۴) بررسی روابط بین متغیرهای باورهای هوشی، باورهای معرفت‌شناختی و باورهای انگیزشی با یکدیگر و نیز نقش آنها بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی (راهبردهای شناختی و فراشناختی) دانشجویان دانشگاه پیام‌نور، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- غلامعلی‌لوانسانی، مسعود؛ اژه‌ای، جواد و داودی، مریم (۱۳۹۲). تأثیر آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر مهارت‌های خودتنظیمی، درگیری تحصیلی و اضطراب امتحان، روانشناسی، ۲(۱۷)، ۱۸۱-۱۶۹.
- فتحی آذر، محمد (۱۳۹۵) تعیین رابطه بین احساس کارآمدی معلمان با کیفیت آموزشی معلمان پرداخت. از بین جامعه آماری، ۶۰ نفر از دبیران متوسطه شهر تبریز (۳۰ نفر دبیر روانشناسی و ۳۰ نفر دبیر فیزیک). پایان نامه کارشناسی ارشد.
- کدیور، پروین؛ فرزاد، ولی‌الله و دستا، مهدی (۱۳۹۱). بررسی رابطه علی اهداف پیشرفت و راهبردهای خودتنظیمی با عملکرد حل مسئله ریاضی، فصلنامه روانشناسی تربیتی، ۲۳(۸)، ۱۱۵-۹۵.
- محمادمینی، زرار (۱۳۸۷)، رابطه راهبردهای یادگیری خود تنظیمی و باورهای انگیزشی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، فصلنامه اندیشه‌های نوین تربیتی، ۴(۴)، ۱۳۶-۱۲۳.
- مردعلی، لیلا و کوشکی، شیرین. (۱۳۸۷). رابطه خودتنظیمی و پیشرفت تحصیلی، اندیشه و رفتار، ۷(۲)، ۷۸-۶۹
- مصطفایی، علی (۱۳۸۷). بررسی اثربخشی آموزش مولفه‌های راهبردهای یادگیری خودتنظیمی مبتنی بر مدل پینتریچ، بر خودکارآمدی، منبع کنترل و پیشرفت دانش‌آموزان پسر پایه سوم دبیرستان، رساله دکتری رشته روان‌شناسی تربیتی. دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی علامه طباطبایی تهران.

- محمدی، محسن (۱۳۹۳) در پژوهشی به تعیین اثربخشی آموزش یادگیری خودتنظیمی بر خودکارآمدی و رضایت از زندگی دانش‌آموزان دارای اختلال ریاضی، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- نظری، ثریا، (۱۳۹۴) رابطه‌ی خودکارآمدی و حمایت اجتماعی ادراک شده با احساس تنهایی در نوجوانان ساکن در مراکز نگهداری سازمان بهزیستی و مقایسه آن با نوجوانان عادی، کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی، روانشناسی و علوم اجتماعی، تهران، موسسه مدیران ایده پرداز پایتخت ایلیا.
- نظری، جلیل (۱۳۹۲) بررسی تعیین رابطه خودکارآمدی و حمایت اجتماعی ادراک شده با احساس تنهایی در نوجوانان ساکن در مراکز نگهداری سازمان بهزیستی و مقایسه آن با نوجوانان عادی.
- یعقوبی، ابوالقاسم؛ محقق، حسین؛ جعفری، مجید؛ یاری‌مقدم، نفیسه (۱۳۹۲). تأثیر آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر ادراک شایستگی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه اول متوسطه درس زبان انگلیسی، اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱ (۹)، ۱۸۰-۱۵۵.
- Abbasi M, Dargahi S, (2015) Pirani Z, Bonyadi F. Role of procrastination and motivational self-regulation in predicting students academic engagement. *Iran J Med Educ*; 15(23): 160 – 9. (Persian).
- Bembenuity, H. (2008). Self-Regulation of learning and academic delay of grafication: Gender and ethnic difference among college students. *Journal of Advanced Academics*, 18, 586-616.
- Ifenthaler, D. (2012). Determining the effectiveness of prompts for self-regulated learning in problem-solving scenarios. *Educational Technology & Society*, 15 (1), 38-52.
- Dicker, W.F., aguinis , H. (2014). *Applied psychology in human resource in personality. Position in the organization , and job satis faction. Vol,14.*
- Magno, C. (2010). Assessing Academic Self-regulated learning among Filipino college students: the factor structure and item fit, *The International Journal of Educational and Psychological Assessment*, 5, 61-76.
- Malmberg, J. (2014). Tracing the process of self-regulated learning students' strategic activity in g/n Study learning environment. *Faculty of Education Acta Univ. Oul. E 142. 7-96.*
- Meltzer, L. (2004). Executive function in the classroom: Meta-cognitive strategies for fostering academic success and resilience, paper presented at the learning differences conference, Cambridge, MA.
- Marcos, R . Shamir, B.Chen, G.(2016). The two faces of trans formational leadership: empowerment and dependency. *Journal of Applid psychology. Vol. 88, ho 2, pp 255-296.*
- Pintrich, P. R., (2000). Individual Difference in Student Motivational and Self-Regulated learning. *Handbook of Self-Regulation. San Diego AcademicPress, PP. 451-502.*
- Pintrich, P. R. (2004). A conceptual framework for assessing motivation and self- regulated learning in college student. *Educational Psychology Review*, 16 (4), 385-407.
- Pintrich PR. (2000) A an achievement goal theory perspective on issues in motivation terminology, theory, and research. *Contemp Edu Psychol. y25 (1): 92 – 104.*
- Pintrich, P. R., & DeGroot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology*, 82 (1), 33-40.
- Pintrich, P. R., Smith, D. A. F., Garcia, T., & McKeachie, W. J. (1991). *A manual for the use of the Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ)*. Ann Arbor: University of Michigan, National Center for Research to Improve Postsecondary Teaching and Learning.

- Schunk, D. H. (2005). Self-regulated learning: The educational legacy of Paul R. Pintrich. *Journal of Educational Psychologist*, 40, 85-94.
- Turan, S., & Demirel. O. (2010). The Relationship Between Self-Regulated Learning Skills And Achivement : A Case From Hacettepe University of Medical School, *H. U. Journal of Education*, 38, 279-291.
- Walker KW, Pearce M. (2014) Student engagment in oneshot Library instruction. *J Acad Libr*, 40 (3-4): 281-90.
- Zimmerman, B. J., & Martinez-Pons, M. (1990). Student differences in self-regulated learning: Relating grade, sex and giftedness to self-efficacy and strategy use. *Journal Educational Psychology*, 82 (1), 51-59.